

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็น เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยกำลังคน เป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา บุญถิ่น อิศดากกร ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ว่า "การศึกษามีประโยชน์เพียงแค่ว่าช่วยให้คนอ่านออกเขียนได้ มีความรู้ก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี ยืนยันนำไปสู่ความสำเร็จดูกันวัตถุเท่านั้น แต่ยังช่วยอบรมให้เป็นคนมีความรู้และประสบการณ์ ช่วยให้เป็นคนมีสติปัญญา คิดเป็น ตักตักใจถูกต้อง มีสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ มีมนุษยธรรม วัฒนธรรมและความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน" ดังนั้นจึงทำให้มองเห็นว่าประเทศไทยก็มีความหวังผล เมืองส่วนใหญ่มีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ประเด็นที่ยังช่วยก้าวหน้ามีเสถียรภาพและความมั่นคงอย่างแท้จริง

ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ไทยพลเมืองที่มีคุณภาพดีและมี เกิดผลสมบูรณ์ตามความต้องการของประเทศไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตามย่อมต้องอาศัยครู เป็นกำลังสำคัญ

¹ บุญถิ่น อิศดากกร และวิทนา ทัมบุญเต็ก, การเตรียมครู (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513), หน้า 1-2.

และการเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการ เรียนรู้และพัฒนาการในทางต่าง ๆ ขึ้นในตัวของผู้เรียน นอกจากการเรียนรู้ ยัง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้าง และพัฒนาความมั่นใจ ให้แก่ชาติในแง่ของการ บำรุงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อีกด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครู จึงควร เป็น ผู้มีคุณธรรมสูง ซึ่งจะทำให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของการ เป็นครูได้ดี ทั้งที่สลับหน้าที่ เกตุทัต ใฝ่ในความเห็นไว้ว่า "หากครูได้รับการฝึกฝนอบรมใหม่ความรู้ ความชำนาญ มี เจรเขยที่ถูกต้อง เอาใจใส่ผูกพันกับงานของตนอย่างจริง จัง แล้วย่อมจะทำให้การศึกษามี ประสิทธิภาพอย่างแน่นอน"

จากที่ได้อ่านมาแล้วจะเห็นได้ว่าคนที่จะมา เป็นครู ควร เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาและการฝึกหัดอบรมจากสถาบันฝึกหัดครูมาก่อน ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตครูถึง 96 แห่ง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ ในจำนวนนี้เป็น วิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการถึง 36 แห่ง เป็นวิทยาลัยครูที่ตั้ง อยู่ในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง และกระจัดกระจายอยู่ในส่วนภูมิภาค 30 แห่ง วิทยาลัยครู ทั้งหมดเหล่านี้มีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518 บัญญัติไว้ว่า ให้วิทยาลัยครู เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาระดับอาชีวการ และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครูอาจารย์และ เจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม² วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของวิทยาลัยครูคือ การผลิตครู เพื่อไปสอนในโรงเรียนระดับ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สลับหน้าที่ เกตุทัต, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 141.

² "พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2518," ราชกิจจานุเบกษา 92 (27 กุมภาพันธ์ 2518):

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีอยู่ทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2525 นี้ วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่งมีนักศึกษาภาคปกติในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงและระดับปริญญาตรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 75,337 คน¹

นักเศรษฐศาสตร์และนักการศึกษาโดยทั่วไปเชื่อว่า การศึกษาเป็นบริการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่แต่เฉพาะผู้เรียนเท่านั้นแต่หากยังส่งผลประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวมด้วย สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นถือว่าประโยชน์จะตกแก่ผู้เรียนมากกว่าจะตกแก่สังคม ดังนั้นการจกการฝึกหัดครูจึงควร เป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐกับผู้เข้ารับการศึกษากองวางแผนประชากรกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คำนวณค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่รัฐ เป็นผู้จ่ายโดยคิดเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อหัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2528 พบว่าในระดับปริญญาตรีทางการศึกษานั้นรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายต่อหัวถึงคนละ 12,000 บาทต่อปี ส่วนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงนั้น รัฐต้องจ่ายต่อหัวประมาณคนละ 11,000 บาทต่อปี² เงินเหล่านี้รัฐจ่ายมาในรูปของงบประมาณประจำปี ในส่วนที่ผู้เข้ารับการศึกษาคงจ่ายเองคือ ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ายาสีฟัน ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ค่าอุปกรณ์การศึกษาและตำราเรียน ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน ค่าบำรุงวิทยาลัย ค่ากิจกรรมพิเศษและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

ในระบะที่มีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูขึ้นมาใหม่ ๆ นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนจะได้รับทุนการศึกษา ซึ่งใช้เป็นค่ากินอยู่ประจำในหอพักของโรงเรียนฝึกหัดครู นักเรียนฝึกหัดครูเหล่านี้เรียกว่า นักเรียนทุนใหม่บำรุง ดังนั้นปัญหาเรื่องการขาดแคลนทุนทรัพย์ของนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ กองแผนงานกรมการฝึกหัดครู, "สถิติจำนวนนักเรียนสาวิคนักศึกษาและอาจารย์ของวิทยาลัยครู," พ.ศ. 2525, หน้า 1, (อักษีสำนวนา),

² ประทีป ศรีพรหม, "ครูกับความต้องการกำลังคน" ยี่สิบเจ็ดปีการสถาปนากรมการฝึกหัดครู, (กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู, 2524), หน้า 49.

เด็กหลักสูตร ในสมัยนั้นจึง ไม่มีมากนัก ปัจจุบันทุนของนักศึกษาครูในลักษณะดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไป คงมีอยู่เฉพาะทุนของบุคคลบริษัท ห้างร้าน และมูลนิธิซึ่งมีอยู่จำนวนไม่มากนัก และเป็นทุนที่มอบให้แก่นักศึกษาที่เรียนดี ประพฤติดี เก่งฉลาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในปัจจุบันที่ไม่เกี่ยวกับเงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มหาวิทยาลัยครู นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

✓ จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เรื่ององค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครู เป็นผู้มีภูมิสำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครร้อยละ 4 ภาคกลางร้อยละ 30 ภาคเหนือร้อยละ 18 ภาคใต้อ้อยละ 17 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 31 เกี่ยวกับอาชีพของบิดา พบว่ามีอาชีพเกษตรกรถึงร้อยละ 45 และในรายงานฉบับนี้ยังพบว่าผู้ที่ได้เข้าศึกษาในวิทยาลัยครู ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจและสังคมต่ำสุด จะเห็นได้จากรายได้ของเกษตรกรในปี พ.ศ. 2521 ว่าเกษตรกรในภาคต่าง ๆ มีรายได้อันนี้²

ภาค	รายได้: ปี (บาท)
กลาง	18,247
ใต้	11,592
เหนือ	10,663
ตะวันออกเฉียงเหนือ	6,661
รวมเฉลี่ย	10,903

¹ วราภรณ์ ขวศรี, "การรับนิสิตนักศึกษา" ใน นิสิตนักศึกษา, พรชูลี อาชาวำรุง, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: โอเคียนส์โตร์, 2525), หน้า 22.

² กองเศรษฐกิจการเกษตร, "เกษตรกรทำมาหากิน: เป้าหมายที่ควรมอง," วารสารเศรษฐกิจและสังคม 15 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2521): 33.

โดยสรุปกล่าวได้ว่า นักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะยากอยู่ใน
ส่วนภูมิภาค ถึงร้อยละ 96 ซึ่งยังมีรายได้ต่ำกว่าผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร
โดยเฉลี่ยมีถึงร้อยละ 31 ที่มาจากราคาตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งประชาชนยากจนกว่าภาค
อื่น ๆ ของประเทศไทย

✓ ในขณะที่นักศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในระหว่างการศึกษา
และเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน จึงอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลน
ทุนทรัพย์ที่จะต้องใช้ในการศึกษา ทั้งที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ใ้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า
"นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวระดับ ปานกลาง แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่ของ
ประจำตัวในค่านานาเงินไม่สามารถรับการชำระเงินค่าหน่วยกิต ค่าหนังสือ ค่าเครื่อง
แต่งกายได้ บางครั้งทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาไปเลยก็ว่าได้" "เงินไม่พอใช้
โดยไม่รู้ตัว" บางครั้งอาจเป็นอุปสรรคทำให้ต้องออกจากการศึกษาไปกลางคันได้"

✓ สิ่งที่กล่าวมาแล้วว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน
และในการจัดการศึกษาคูครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งในการจัดการศึกษา ครูจำนวนมาก
ในโรงเรียนเป็นอาสาสมัครของวิทยาลัยครู ดังนั้นในขณะที่นักศึกษากำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ใน
วิทยาลัยครูจึงเป็นภาระ เป็นผู้ที่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถาบัน
อีกทีหนึ่ง เพื่อที่จะช่วยนักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการ ตลอดจน
เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ ซึ่งจะทำได้เป็นครูที่ดีในอนาคต ในการ
จัดบริการหรือการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกของประเภทการวาง
แผนในการดำเนินงานที่จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษา
วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศ เพื่อนำผลจากการวิจัยไปเป็น
ประโยชน์แก่หน่วยงานวางแผน กรมการฝึกหัดครู ในอันที่จะใช้เป็นข้อมูล

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "งานสวัสดิการและบริการนิสิตนักศึกษา"
ใน นิตินศึกษา, ทรุสุลี อาชวอรุณ, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์,
2525), หน้า 35.

ในการวางแผนในการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอแก่การจัดการศึกษาใน
 วิทยาลัยครูให้โดยตลอดตัวนักศึกษาเอง และเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยครู
 รวมทั้งฝ่ายกิจการนักศึกษาในการใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อวางแผนจัดบริการสวัสดิการ
 และทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้ที่ต้องการเข้ารับการศึกษ
 ตลอดจนผู้ปกครองในการตัดสินใจเพื่อเข้ารับการศึกษในวิทยาลัยครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั้งต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในวิทยาลัยครู จำแนกตามเพศ
 นักศึกษาที่อยู่บ้านของตนเองกับนักศึกษาที่อยู่หอพัก และนักศึกษากศมววิทยาลัยครู
3. เพื่อศึกษาปัญหาทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศ

แนวเหตุผลหรือทฤษฎีสมมติฐาน

สำหรับในด้านการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายตามเพศนี้ ได้มีการศึกษาวิจัย ดังนี้
 ในปีการศึกษา 2517 กองวิชาการพววมหาวิทยาลัยได้สำรวจค่าใช้จ่าย
 ส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ พบว่า นิสิตนักศึกษารวมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านิสิต
 นักศึกษานหญิง คือนิสิตนักศึกษารวมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยประมาณปีละ 11,901 บาท ส่วน
 นิสิตหญิงมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยประมาณปีละ 11,109 บาท

¹ กองวิชาการพววมหาวิทยาลัย, รายงานผลการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของ
 นิสิตนักศึกษา รัชมังคลาภิเษก ปีการศึกษา 2517 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 รวมคำแหง, 2520), หน้า 6 - 8.

คตธี สูงสดีตานนท์ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2518 โดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตบัณฑิตชาย กับนิสิตบัณฑิตหญิง พบว่า นิสิตบัณฑิตชายใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านิสิตบัณฑิตหญิง กล่าวคือนิสิตบัณฑิตชายใช้จ่ายส่วนตัวประมาณเดือนละ 1,466.55 บาทหรือปีละ 13,198.93 บาท ส่วนนิสิตบัณฑิตหญิงใช้จ่ายส่วนตัวประมาณเดือนละ 1,236.23 บาทหรือปีละ 11,126.10 บาท ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01¹

จากข้อค้นพบที่สอดคล้องกันของวิจัยสองฉบับทำให้เห็นว่าเพศเป็นตัวแปรในเรื่อง ค่าใช้จ่ายของนิสิตนักศึกษา

ในด้านการเปรียบเทียบค่าจ่ายตามประเภทของที่อยู่อาศัยก็มีผลการศึกษาร่วมกัน

ในปีการศึกษา 2514 อารุช วัฒนศิลป์ ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชนบุรี โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่เสียค่าที่พักกับนักศึกษาที่ไม่เสียค่าที่พัก พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่เสียค่าที่พักใน 5 ปี ประมาณ 46,965 บาท ส่วนนักศึกษาที่ไม่เสียค่าที่พัก มีค่าใช้จ่ายประมาณ 34,420 บาทใน 5 ปี²

ปีการศึกษา 2518 คตธี สูงสดีตานนท์ ได้วิจัย พบว่า ค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิม อยู่ต่างจังหวัดที่ใช้จ่ายส่วนตัวสูงกว่านิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ นิสิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดใช้จ่ายส่วนตัวปีละ 13,423.19 บาท ส่วนนิสิตที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร ใช้จ่ายส่วนตัวประมาณ

¹ คตธี สูงสดีตานนท์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 50.

² อารุช วัฒนศิลป์, "การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 29 - 30.

ปีละ 11,900.50 บาท ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01¹

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้วิจัย เรื่อง ระบบ
อุดมศึกษาของไทยในปี พ.ศ. 2522 พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือ
มีภูมิลำเนาอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยจะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า เพราะประหยัดค่าที่พักและอาหาร²

สรุปได้ว่าค่าที่นักศึกษาอยู่บ้านของตนเองและการที่นักศึกษาอยู่หอพัก ทำให้
ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาต่างกัน

เนื่องจากนักศึกษาวิทยาลัยครูกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ในแต่ละภูมิภาคย่อมมี
ลักษณะ เศรษฐกิจแตกต่างกันไป จึงทำให้รายได้ของคนต่างจังหวัดของไทยในแต่ละภูมิภาค
แตกต่างกันไปด้วย ดังรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้
รายงานไว้ว่า รายได้ต่อคนตลอดหัวประชากรในภาคต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2523 มีดังนี้³

ภาค	รายได้ (บาท: ปี)
กลาง	15,935
ใต้	14,190
เหนือ	9,541
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5,806
กรุงเทพมหานคร	43,423

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

¹ กษติ สุงสถิตานนท์, "ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของ นิสิตนักศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" หน้า 51.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2522), หน้า 178.

³ ภิญโญ สาร, "รายได้ของคนไทย." เคลิมิเรอร์ (24. กันยายน 2525): 3, อ้างจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติรายได้อของคนไทยประจำปี 2523.

เมื่อรายได้ของประชาชนในแต่ละภูมิภาคต่างกันคงกล่าวมาแล้วประกอบกับค่าครองชีพของประชาชนในแต่ละภูมิภาคก็แตกต่างกันจึง เป็นผลให้ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่อยู่ในภูมิภาคต่างกัน แยกต่างกันอย่าง

จากแนวเหตุผลและข้อค้นพบทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐานในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่อยู่บ้านของตนเองกับนักศึกษาที่อยู่หอพักมีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน
3. นักศึกษาในแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครูมีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากร คือ นักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มวิทยาลัยครู คือ กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือและกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. นักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคปกติ ในปีการศึกษา 2525
3. ในการศึกษาค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวิทยาลัยครูครั้งนี้คิดค่าใช้จ่ายเฉพาะเวลาที่เปิดเรียนในหนึ่งปีประมาณ 9 เดือน คือเริ่มเปิดภาคเรียนภาคต้น ในวันที่ 1 มิถุนายน ถึง 15 ตุลาคม ในภาคปลายเริ่มเปิดภาคเรียนในวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 16 มีนาคม
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นดังนี้ คือ
  - 4.1 ตัวแปรอิสระมี 3 ตัว คือ
    - 4.1.1 เพศชายและเพศหญิง
    - 4.1.2 นักศึกษาที่อยู่บ้านของตนเอง และนักศึกษาที่อยู่หอพัก
    - 4.1.3 กลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม

4.2 ทั่วปรแกรม โค้ด ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาโดยเฉลี่ยใน 1 ปีการศึกษา

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวชิชาลัยครุ ในปีการศึกษา 2525 เท่านั้น จึงต้องจำกัดเนื้อหาการสรุป
2. เนื่องจากนักศึกษามีโอกาสบันทึกค่าใช้จ่ายไว้โดยละเอียด ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่ไต่จากการทอบจึง เป็นเพียงค่าใช้จ่ายโดยประมาณ

ค่าจำกัดความในการวิจัย

ค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักศึกษาวชิชาลัยครุ ในระหว่างปีการศึกษา 2525 เพื่อการครองชีพและเพื่อการศึกษาแบ่งออกเป็น 8 ประเภท คือ ค่าที่พักอาศัย ค่าอาหาร ค่าพาหนะไป-กลับวิทยาลัย ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ค่าบำรุงการศึกษา และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ค่าใช้จ่ายคณิศร หมายถึง ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยรายหัวคณิศรของนักศึกษาวชิชาลัยครุ ในระหว่างปีการศึกษา 2525 ในช่วงเปิดเทอมการศึกษาประมาณ 9 เดือน

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครุทั่วประเทศในระดับชั้นปริญญาตรี ปีที่ 1-ปีที่ 4 ภาคปกติ ในปีการศึกษา 2525

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ถือว่าไต่จากการสุ่มจากประชากรที่มีลักษณะการแจกแจงเป็นปกติ (Normal Distribution)

2. ผู้วิจัยเชื่อว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปไต่สอบถามตามนี้มีความตรง (Validity) และนำไปไต่ถามค่าใช้จ่ายของนักศึกษาไต่ถามความประสงค์ ทั้งนี้เพราะไต่ถามการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทางคานนี้ และนำไปทดลอง (Try-out) เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงไต่ถามไปไต่ถามกลุ่มตัวอย่างประชากร

3. ผู้วิจัยเชื่อว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มมาเป็นตัวอย่างในการทอบแบบสอบถามค้างนี้ เป็นตัวแทนประชากรไต่ทั้งหมด เพราะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตามหลักสถิติ

แต่ถ้าเลือกคือ ใ้สุ่มแบบแบ่งเป็นกลุ่ม (Cluster Sampling) ก่อนแล้วจึงใช้วิธี
 สุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาวิทยาลัยครูทั่วประเทศที่กำลัง
 ศึกษาอยู่ในภาคปกติ ปีการศึกษา 2525

2. ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งเป็นกลุ่ม (Cluster
 Sampling) โยสุ่มออกมากลุ่มละ 2 วิทยาลัย คือ

1. กลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง ไค้แก่

1.1 วิทยาลัยครูจันทร เกษม

1.2 วิทยาลัยครูชนบุรี

2. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง ไค้แก่

2.1 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

2.2 วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงกรณ

3. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ ไค้แก่

3.1 วิทยาลัยครูกาญจนบุรี

3.2 วิทยาลัยครูเพชรบุรี

4. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ ไค้แก่

4.1 วิทยาลัยครูภูเก็ต

4.2 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

5. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ไค้แก่

5.1 วิทยาลัยครูเชียงใหม่

5.2 วิทยาลัยครูเชียงราย

6. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

6.1 วิทยาลัยครูนครราชสีมา

6.2 วิทยาลัยครูสุรินทร์

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างประชากรมา 12 วิทยาลัยแล้วจึงสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา

วิทยาลัยครู 12 แห่งด้วยวิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

โดยสุ่มมารอยละ 10 รวมทั้งสิ้น 2,534 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยสำคัญ
ขั้นต้นคือไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารของทบวงมหาวิทยาลัยและแบบสอบถามจาก
ระเบียบประวัติสถิติที่ใช้นำมาจัดทำรายจ่ายของสถิติของ ชนิก ศัลยแพทย์ และจุทา
ฉัตรคุปต์ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกัน สร้าง เป็นแบบสอบถามขึ้นเพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านตรวจสอบ
ตรวจสอบความตรงในเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out)
เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ

4. นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามมาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ลักษณะ
ของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานการณ์และปัญหาทางการเงินของ
ผู้ตอบ มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ โดยถามในเรื่องต่อไปนี้คือ เพศ อายุ ระดับชั้น
ที่กำลังศึกษา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้บิดา รายได้มารดา ประเภทของที่อยู่
ปัญหาทางการเงิน และวิธีแก้ปัญหาการเงิน รวมคำถาม 15 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักศึกษา
มีลักษณะเป็นคำถามแบบเติมคำ รวมคำถาม 37 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเองในวิทยาลัย
ครูกลุ่มนครหลวง และวิทยาลัยครูกลุ่มภาคกลาง ในกลุ่มนี้ผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์ให้ตัวแทน

ของผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติราชการอยู่ในวิทยาลัยครู เหล่านั้นแจกและจัดเก็บแบบสอบถามให้แล้ว
รวบรวมส่งให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีทาง
สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและปัญหาทางการเงิน
ของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percent) และหาค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับคำถามที่ให้ตอบจำนวนเงิน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของนักศึกษาวิเคราะห์
โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายตามเพศ และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายตามประเภทที่อยู่อาศัยโดยใช้
ทีทดสอบ (t - test) เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษากลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม
โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และเมื่อ
พบค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างประชากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทดสอบรายคู่เพื่อให้
ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีความแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัย
สำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference Test)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยหาค่า
สถิติและทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package
for Social Sciences) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในรูปแบบของตารางและบรรยายความ

ลำดับชั้นในการ เสนอผลการ วิจัย

รายงานผลการศึกษาวิจัยนี้ ได้แบ่ง เป็น 5 บท บรรณานุกรมและภาคผนวก โดยจะเสนอ
ตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
ประสงค์ของการวิจัย แนวเหตุผลหรือทฤษฎีสมมุติฐาน สมมุติฐานการวิจัย ขอบเขตของ

การวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย ค่าจำกัดความในการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ขั้นตอน
และวิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่ม
ตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์
ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือ เอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย
ภาคผนวก ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และตารางแสดงผล
ของการเปรียบเทียบทางสถิติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยครู
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานวางแผนของวิทยาลัยครูและ
หน่วยงานแผนของกรมการฝึกหัดครูในอันที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดสรรงบประมาณ
ที่เหมาะสมและเพียงพอแก่การจัดการศึกษาในวิทยาลัยครูให้ได้ผลดีต่อตัวนักศึกษา
3. เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยครูรวมทั้งฝ่ายกิจการนักศึกษา
ในการใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อวางแผนจัดบริการสวัสดิการ และทุนการศึกษาแก่นักศึกษา
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้ที่ต้องการเข้ารับการศึกษาก่อนจบปริญญาตรีในการ
ตัดสินใจเพื่อเข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยครูต่อไป